

Bilboka
utkommer bok
59,-
Nytt språk
No innbinding
med samme gode
innhold.

59,-

LYS og LIV

UTGITT AV
MENIGHETSFAKULTETET

3-87
53. ÅRGANG

Vegen vidare for Menighetsfakultetet

Av informasjonssjef Vigbjørn Matre

I skrivande stund (8. april) er dei høgaste bølgene i ei vanskeleg personalsak i ferd med å minke i styrke og intensitet. Men etter sterke, og for mange uventa stormkast, er det alltid mykje som må ryddast opp. Brekte greiner, hustak som manglar heller og kanskje det som verre er. Slik saka om Fartein Valen-Sendstad blei presentert i media, utløyste den reaksjonar med orkan styrke og den for gjennom kyrkjelandskapet så flisane fauk og fekk verknader langt sterkare enn styret ved MF var førebudd på. Sjølve vindretningen var vel også noko uventa.

Reaksjonane var impulsive og høg-røysta frå alle lag i folket, frå MF-vener og andre. Tjukke brevbunkar frå gjevarar gir uttrykk for tillitsbrot, resignasjon, harme, andre stiller seg uforståande. Svært få gir uttrykk for støtte for det første styrevedtaket.

At sake kom i «Dagbladet» dagen før «Norge Rundt»-aksjonen, gjorde ikkje situasjonen betre. Men godt var det likevel at så mange av lærarane og andre tilsette fekk møta dei umiddelbare reaksjonane direkte frå fotfolket, vi kom midt i stormkastet.

Framleis er reaksjonane ferske og kjenslene sterke. Kva har MF lært av denne sake og kor går vegen vidare? Det er alltid lett å vere etterpåklok. Men det bør seiast noko no likevel. Ei opnare sakshandsaming frå styret si side hadde styrka saka. Sidan spørsmålet om gjengifte kom inn som ein viktig del i saks-komplekset, burdet dette vere førelagt forstandarskapet som prinsippspørsmål i utgangspunktet. Når styret sine medlemmer var av prinsipielle grunnar uenige om korleis gjengiftespørsmålet skulle handterast, hadde ei prinsippavgjerd i forstandarskapet gjort arbeidet lettare og meir ryddig både for Fartein Valen-Sendstad og for styret. Seinare kune styret vurdere denne konkrete saka i lys av ei slikt vedtak. Vi finn denne parallellen i opptakskrava til praktikum, der forstandarskapet alt i 1980 sette opp klare kjørereglar for korleis gjengiftespørsmålet skulle handterast i lys av uttale frå lærerrådet om ekteskap, skilsmisse og gjengifte av 12. mars 1980.

LYS og LIV

UTGITT AV
MENIGHETSFAKULTETET

Ansvarlige redaktører: Olav Skjevesland og Vigbjørn Matre. Red. sekretær: Tom-Egil Hverven. Redaksjonsmedarbeider: Cand. theol. Trond Solvang.

Utkommer 8 ganger årlig. - Ekspedisjon: Gydas vei 4, 0363 Oslo 3. - Postgiro 5 12 87 80. Bankgiro: 6038.30.18636. - Telefon: Sentralbord 46 79 00. - Bladet sendes gratis til alle MF-foreninger, samtlige menighetsråd i landet og alle navngitte bidragsyttere. Alle som ellers ønsker det, får bladet gratis tilsendt.

Opplag dette nr.: 33 000

Forsidebilde: Studenter fra Menighetsfakultetet går ut på Karl Johan i Oslo for å selge bibler. Se side 4.

Personalsaker er alltid vanskelege, og denne i særleg grad fordi prinsippsspørsmål blir blanda inn så direkte i ein konkret situasjon. Manglande kommunikasjon gjorde ikkje arbeidet lettare. Det som no har passert, er umogleg å få sett opp i ein sluttstatus. Kjensler, rykter, antipati og sympati, manglande informasjon osv. set begrensningar for oss som ikkje kjenner alle detaljar frå innsida. Spørsmålet er til sjuande og sist om alle impliserte er villige til å trekke lærdom av det MF no har vore gjennom. Medlemmer av MF-styret har to øyner og ein munn, det har også studentar og alle MF-ener. Vi må vere opne og ærlege, ta imot korrigeringar og ikkje berre heve røysta og kom med dei same argumenta med dobbel styrke. Veien til kontakt og kommunikasjon går gjen-

nom lågmælt sjølransaking og audmjuk lytting. Då viser vi at alle, også Fartein Valen-Sendstad, får vere tilgjevne syndarar som ikkje har noko anna å halde fast i enn det til alle tider uforståelege påskedrama på Golgatahøgda der den eine, Jesus Kristus, var den som var fullkommen. Vi er ikkje komne lenger som menneske enn at vi oså kunne vore mellom dei som svikta Meisteren når han aller mest venta truskap og lydnad. Når alt kjem til alt er det ikkje snakk om den eine som fall og vi andre som blir ståande, men om oss alle som fall og den eine som blir alltid ståande for oss – i vår stad.

Til slutt ei sterk oppfordring: ver med å be for alle impliserte! MF treng også di støtte meir enn nokon gong.

Andakt

Eg trur . . . .

Stud.teol Lillian Øksnevad

Eg trur. Eg trur at han som tok til med ei god gjerning i meg «skal fullføra henne heilt til Jesu Kristi dag» (Fil 1,6).

Kva slags god gjerning er det Paulus tenkjer på? Svaret ligg i eit anna ord frå Paulus: «Vi er hans verk skapte i Kristus Jesus til gode gjerningar som Gud føre-åt har lagt ferdige, så vi skulle ferdast i dei (Ef 2,19).

Gud tok til med, det er utgangspunktet. Vi er hans verk. Han har skapt oss med føter – så me kan gå. Armar så me kan hjelpe. Fornuft så me kan tenke.

Væren kjem. Blomane tek til å spira fram. Me er og ein del av det ordna kretsloopet som Gud har sett i verk. Me er eit fantastisk skaparverk som høyrer til i Guds store samanheng.

Lovnaden står fast frå Guds side. Han tok til, og han vil fullføra. me er skapte i Kristus. Me tilhøyrer Han. Gud har byrja noko nytt. Me er ikkje lengre som framande, men er kjend av Gud. Han har gjeve oss trua som ei gåve. Takk Gud!

Så sender han oss ut i verda for å arbeide for det sanne og gode.

Trua er utgangspunktet for at me våger å studere teologi, me våger forkynne den krossfeste og oppstandne Kristus.

Så er me trygge i lovnaden om at han vil fullføra den gode gjerning i oss.

Kristus har vunne over det vonde og døden. Desse kreftene har ikkje lengre noko makt over oss. Me er fri til teneste!

Bibelen open for alle

16 studenter frå Menighetsfakultetet gjorde hovudstaden «utrygg» laurdag 7. mars. Vi tok med oss bibelleseplanar og biblar og utfodra dei forbiPASSERande til å bli betre kjent med Guds ord.

Vi var spente og usikre på førehand, men vi hadde ingenting å frykte. Folk kom og takka fordi: endeleg er det nokon som vågar å markere eit klart standpunkt for Jesus Kristus. Dei negative, foraktelige reaksjonane fekk vi også, men det var vi innstilte på.

Mange kjøpte bibel for første gong og endå fleire fekk ei påminning om å bruke bibelen. Studentane var glade for å vera eit redskap for Jesus Kristus midt i folkevrimmelen ein laurdag på Karl Johan.

Vigbjørn Matre

Vi vil også nevne at reportasjen: Menighetsfakultetsforeningen i Svelvik runder 50 år, i nr 2 av «Lys og Liv» var sakset fra Svelvik-nytt.

Teologi mot skattefusker

Lars Østnor

Et spennende seminar går dette semesteret for studenter på 2. avdeling teologi. Lars Østnor har invitert en rekke toppfolk fra stat, kommune og organisasjoner til diskusjon omkring «Aktuelle etiske emner».

Først ute var avdelingsdirektør Erling Ree-Pedersen i Skattedirektoratet. Han snakket om skatt og skatteunndragelser en snau uke før det norske folk leverte inn selvangivelsen 31. januar.

– Naboens mening om skattesnyteri betyr mer enn faren for straff når ære og samvittighet settes på prøve sa Erling Ree-Pedersen.

– De aller fleste ser på skattefusker som et samfunnsproblem, og de er for tiltak som kan begrense skattesnyteri. Men når det kommer til vår egen selvangivelse, er det skattemoralen som i størst grad dirigerer ærligheten, sa Erling Ree-Pedersen. Han mente det er viktig for oss hva «alle andre» mener og gjør, eller kanskje det vi tror de gjør.

Teologer mot trafikkdøden

Uken etter var direktør Leif A. Ellevset i

Trygg Trafikk gjest ved etikkseminaret. Han ga uttrykk for sterk bekymring over at politiets og myndighetenes mange og omfattende aksjoner ikke har fått antall trafikkuulykker tilstrekkelig ned.

– Det må en holdningsendring til. Folks moral i trafikken kan bare forbedres gjennom bredt samarbeid mellom forskjellige opinionsdannere i samfunnet. Derfor trenger vi også teologer i kampen mot trafikkdøden, sa Ellevset, som tok til orde for et nærmere samarbeid mellom Trygg Trafikk og Menighetsfakultetet.

Pressens umoral

Organisasjonssekretær Gunnar Bodahl-Johansen i Norsk Presseforbund innledet over temaet «Pressens moral og umoral». Bodahl-Johansen, som også er sekretær for Pressens Faglige Utvalg, rettet en advarende pekefinger innover i pressen:

– Den største faren for presse-etikken er å avpersonifisere ansvarsforholdet. Den enkelte redaktør må ha det hele og fulle ansvar for det som står på trykk. Forslag til ny «Vær varsom-plakat» med etiske retningslinjer understreker dette, sa Bodahl-Johansen.

Han var betenkt over at avisene Verdens Gang og Dagbladet øker mest, selv om de etter meningsmålinger har minst troverdighet hos det norske folk. Samtidig advarte Bodahl-Johansen mot å dømme norsk presse under ett.

– Jeg vil råde dere som føler dere dårlig behandlet av avisene: Gå direkte til redaktøren og vis til «vær varsom-plakaten». Hvis redaksjonen har begått en feil, er saken ikke ferdig før de har beklaget den.

Bodahl-Johansen var forundret over at norske avislesere ikke oppsøker avise- ne ofte. Han mente at teologer kan fylle en viktig funksjon ved å stille seg sam-

En hilsen til MF fra president Andrew Hsiao, Lutheran Theological Seminary, Hong Kong

Kjære venner: God dag, god dag!

Jeg vil gjerne bringe en hilsen fra deres brødre og søstre ved det lutherske presteseminalet (LTS) i Hong Kong.

Gjennom vår felles venn Dr. Hans Kvalbein har vi vært så heldige å bli kjent med dere som vår «storebror» og viktige medarbeider innen teologisk utdanning. Vi ser opp til dere ikke bare fordi dere er et stort fakultet, men også fordi dere har en rik teologisk arv og verdifull erfaring i teologisk utdanning og fordi dere brenner for misjonens sak.

Vi er glade for å kunne fortelle dere at selv om vår institusjon er liten, vokser den meget fort. På de siste ti årene har økningen i studenttallet vært over 300%, fra 25 studenter i 1977 til ca. 80 i dag. Disse 80 studentene kommer fra 27 forskjellige kirkesamfunn og uavhengige kirker i 7 forskjellige land. I tillegg har omkring 700 menighetsledere fra praktisk talt alle kirkesamfunn i Hong Kong deltatt i vårt menighets-

skoleprogram (Extension Study Program) i de siste årene.

Hong Kongs fem og en halv million innbyggere lever i usikkerhet om hva som vil skje etter året 1997, da Hong Kong skal gis tilbake til Kina, og av den grunn har folk reist fra kolonien i tusenvis. I denne situasjonen er det virkelig et Guds under at et økende antall unge mennesker svarer ja til Kristi kall til å bli menneskefiskere. Mange av oss tror at dette underet er den spesielle måte Gud forbereder de kinesiske kirkene på den unike situasjonen de vil stå overfor i nær fremtid.

Når vi gleder oss over å erfare et slikt under, er det ekstra leit å måtte avvise motiverte og kvalifiserte søkere til seminaret rett og slett fordi vi ikke har plass til dem. Vi trenger sårt et nytt seminarbygg ikke bare fordi bygningen av en ny motorvei tvinger oss til å flytte, men også fordi vi trenger plass til flere studenter.

Instituttet 20 år, Kateketseminaret 10 år

Andrew Hsiad gjesteforeleser

Til høsten feirer Institutt for Kristen-
domskunnskap sitt 20-års-jubileum. I
den anledning vil MF for første gang i
sin historie få en gjesteforeleser fra
Asia. Andrew Hsiad, rektor ved det lut-
herske teologiske seminaret i Hong
Kong har svart ja på innbydelsen til å
besøke MF i slutten av oktober. Hsiao
foreleser i religionspedagogikk ved se-
minaret, som både har en avdeling for
teologistudium og en for «Christian
Education» eller kristendomskunns-
kap.

Samtidig med Instituttets 20-årsjubi-
leum feirer Kateketseminaret sitt 10-års-
jubileum. Da det er mange av Kateket-
seminarets studenter som også har vært
kristendomsstudenter ved Instituttet,
blir de to jubileene samordnet, slik at
flest mulig kan få bli med og feire disse

Hver gang vi kjenner oss motløse for-
di vi ikke vet hvor og hvordan vi kan få
tak i midler til byggeprosjektet, minnes
vi om hva Simon gjorde da han ved et
Jesu under fikk mer fisk enn han selv
kunne få i båten. Han ropte på medar-
beidere og ba dem om hjelp. Vi er svært
takknevlige for at dere allerede har
svart så imøtekommende på vårt rop om
hjelp.

Om Gud vil, får jeg anledning til å be-
søke dere i oktober i år. Inntil da vil jeg
bare få si «tusen takk» til dere alle sam-
men. Må Gud velsigne dere, mine kjære
venner!

viktige delene av MF's virksomhet i den
senere tid.

Vi ber tidligere studenter ved Institut-
tet og Kateketseminaret allerede nå om
å sette av tid til å bli med på jubileums-
feiringen, som vi håper kan bli et gjensid-
ig berikende måte mellom nåværende
og tidligere lærere og nåværende og tid-
ligere studenter. Rammen om feiringen
blir følgende:

Torsdag 29. okt.

Jubileumsforelesninger på Instituttet.
Emne: Kristendomsundervisning i en ny
tid. Forelesninger ved bl.a. dr. Andrew
Hsiao, Hong Kong.

Fredag 30. okt.

Instituttet: Etterutdanningstilbud i
rammen av Østlandske Lærerstevne.

Samtidig: jubileumsforelesninger på
kateketseminaret.

Om kvelden: Instituttets jubile-
umsfest.

Lørdag 31. okt.

(Reformasjonsdagen!) MF's tradisjo-
nelle «Åpen dag» med åresalg, boksalg
osv. Åpne populær-forelesninger knyt-
tet til kristendomsopplæring i skole og
kirke.

Om ettermiddagen/kvelden: Kateket-
seminarets jubileumsfest.

Søndag 1. nov.

Allehelgensdag. MF-dag i Oslo: Guds-
tjenester i mange Oslo-kirker med pre-
ken ved MF-lærere og offer til MF.

Om kvelden: Åpen festsamling på
MF.

MF-korets miniturne i Telemark

MF-Koret i aksjon

Nok en gang har vi i MF-koret fått erfare hvilken stor glede det kan være å synge i kor. Den 13. mars tok vi oss fri fra studiene og forlot storbyen for å tilbringe en annerledes helt på landet. Turen gikk til nedre Telemark prosti, hvor vi skulle reise rundt i menighetene og drive reklame for MF på vår måte, nemlig gjennom sangen. Målet var å verve flere MF-studenter og givere til MF. Dessuten er slike turer viktig for fellesskapet i koret. Vi var altså spente på hvordan turen ville gå, både med henblikk på hvordan sangen ville gå og hva slags mottakelse vi ville få. Vi visste jo lite om hva slags sted vi kom til og om budskapet vårt ville nå frem. Men vi fikk snart se at stedet hadde mange potensielle givere og MF-studenter.

Vårt første stopp var Gvarv, der vi skulle medvirke ved en ungdomskveld. Ungdom fra hele prostiet var samlet og

det var en anseelig mengde. Det var positivt å se at menighetene hadde greidd å gripe fatt i tenåringene og vekke deres interesse for budskapet. Forhåpentligvis vil også noen av disse finne veien til Menighetsfakultetet. Enda mer aktuelle for rekrutteringen til MF var elevene på Sagavoll folkehøgskole, som vi besøkte lørdag formiddag. Elevene her var i 19-20 års-alderen og for flere av dem vil nok MF være et aktuelt studiested. Vi håper i alle fall vi gjennom konserten og informasjonen ga noen lyst til å begynne hos oss.

Anledning til å vekke givernes interesse fikk vi i alle fall lørdag ettermiddag i Lunde kirke, hvor det som må betegnes som helgens musikalske høydepunkt, fant sted. Da fikk vi synge ved en felleskonsert med tre lokale kor. Også dette var en morsom opplevelse. Med disse korene og Lunde menighet for øvrig,

fikk vi god kontakt. Både fellesnumrene vi sang og den trivelige kvelden på bedehuset etterpå, medvirket til dette.

Søndag sang vi på gudstjeneste i Bø kirke og turen ble rundet av med en musikkandakt i Flatdal.

Litt tid til å bese stedet ble det også. Lørdag dro vi en tur til Lifjell, og de mange bussturene ga også godt inntrykk av den vakre telemarkske natur.

Alle stedene vi var ble vi mottatt med all den gjestfrihet og omtanke vi kunne

ønsket oss. En stor takk skal de ha som åpnet hjemmene sine for at vi skulle bo godt. Vertsfamliene fikk oss til å føle oss hjemme med det samme vi kom. Uten den gode nattesøvnen og de solide måltidene vi fikk hos dem, ville vi ikke ha vært istand til å gi en eneste konsert.

Korturneen til Telemark var altså en fin opplevelse for oss i koret. Vi sitter igjen med mange gode minner og håper at de vi besøkte gjør det samme.

Takk for oss!

Bl.

VARME HJERTER PÅ MF

En vanlig torsdag morgen ble vi overrasket møtt ved inngangen med deilige, varme vafler. Det var studenter som stod bak idéen for å gi varme i dobbel forstand. Her blir den kommende landssekretær Trond Solvang ønsket velkommen til en ny studiedag av direktør Erling Servan og studenter.

Holdningsundersøkelse utført for Menighetsfakultetet

Sosiolog Jahn Rosen og inf.sjef Vigbjørn Matre.

Som et ledd i Menighetsfakultetets langtidsplan ble det i april 1986 utført en undersøkelse som er en av de mest omfattende religions-sosiologiske undersøkelser som er gjennomført i Norge.

Sosiolog Jahn Rosen i samarbeid med lektor ved MF, Tør Johan Grevbo, har stått for opplegget av undersøkelsen, mens det praktiske arbeidet i marken ble utført av Norges Markedsdata. Utvalget var stort og således representativt for Norges befolkning.

Undersøkelsen hadde tre siktemål:

1. Det ville være interessant for oss på MF å se hvilke holdninger det norske folk har til Menighetsfakultetet.
2. Undersøkelsen gir oss generelle kunnskaper om det religiøse Norge som vil gi viktige impulser til lærere og studenter ved fakultet, ikke minst på Praktikum.
3. Den er en del av et større forsknings-

arbeid, og vil også slik være stor betydning for fakultetet.

Til punkt 1.

Undersøkelsen viste at 20% av Norges befolkning sa at de ville gjerne støtte Menighetsfakultetet økonomisk, mens 22% var i tvil. Det er all grunn til å tro at det er mange givere vi ikke når med våre utfordringer.

Sogn og Fjordane fylke toppet listen med hele 37% som svarte de ville støtte MF økonomisk. For å teste denne delen av undersøkelsen ble den fulgt opp med en brosjyre med tittelen: «En levende kirke trenger levende prester». Brosjyren inneholdt stikkordsinformasjon om MF, og om fakultetets sentrale plass i norsk kristenliv.

Postgiroblanketter var innlagt. Resultatet av testen viser at det er et langt stykke fra holdning til handling. Brosjyren ble forsøksvis distribuert i utvalgte deler av Oslo, Agder-fylkene, Rogaland

og Bergen. Også her var resultatet det samme: En trykksak i posten om behov for midler er ikke nok til å bevisstgjøre folks ansvar for Menighetsfakultetet.

Undersøkelsen har bekreftet det vi ante på forhånd:

Menighetsfakultetet må aktivt og målbevisst fortsette kontaktarbeidet med direkte kontakt med direkte kontakt med menigheter, og ikke minst styrke bevisstheten til de uteksaminerte om at de er MF-ambassadører.

MF-lærerne må markere seg sterkere i media og bli mer bevisst på veilednings-

ansvaret vi har som menighetenes eget fakultet.

Til punkt 2:

Undersøkelsen viser bl.a. at det er mange i vårt land som har en sterk lengt til fellesskap og som lever sitt trosliv i stillhet. Hele 25 % oppgi at de ber regelmessig til Gud. Undersøkelsen gir klare signaler om at folk er på vei tilbake til de sentrale kristne verdier. Vi kan vanskelig tenke oss et bedre utgangspunkt for å utdanne prester, kristendoms lærere og kateketer!

Vigbjørn Matre

Viktig emne på MF's etterutdanningskurs i juni:

Kirkevekst, vekkelse og evangelisering

«Kirkevekst, vekkelse og evangelisering» er det spennende tema for Menighetsfakultetets årlige etterutdanningskurs for prester og kateketer 9.-12. juni i år.

Dermed tar MF opp utfordringen fra det sekulariserte samfunn og de mange som sjelden eller aldri setter sin fot i kirke og bedehus. I senere år har det blitt stadig mer klart at kirkenes fremtid i vårt land er avhengig av at vi når ut til stadig nye mennesker med evangeliet. Vi kan ikke lenger vente at folk skal «komme til oss». Vi må selv «gå ut», ikke bare til andre land, men også til de mange i vårt eget land som trenger budskapet om Jesus Kristus for å bli frelst og finne sin plass i det kristne fellesskap.

Kurset er lagt opp for å gi grundig informasjon om hva som skjer på evangeliseringsfronten. Representanter for norske organisasjoner som driver indremisjon, ungdoms- og barnarbeid og for nye internasjonale organisasjoner vil fortelle om sitt arbeid; hvilke mål det har, hvilke metoder de bruker og hvor-

dan de lykkes. Vi håper på en skikkelig kartlegging av det som gjøres på evangeliseringsfronten innen vår kirke.

Foredrag ved fakultetets lærere vil belyse omvendelseforkynnelse, vekkelse, vekst og evangelisering i Bibelen og i kirkehistorien.

Det vil også bli tid til teologisk vurdering. Biskop Utne skal holde foredrag om forkynnelse til omvendelse, rektor Skjevesland om hvordan kirkelige handlinger kan ha en evangeliserende funksjon og rektor Egil Sjaastad om «vekkelseslinjen» i norsk kristenliv. Førstelektor Kjell Olav Sannes tar opp det kritiske spørsmålet om hva som særkjenner *unn* vekkelse og vekst.

Siste dag vil biskop Håkon Andersen utfordre kursdeltakerne med foredraget: «Det gjelder mennesket» – en visjon for misjon i dag.

La oss be om at kurset virkelig får formidle en ny visjon for evangeliseringsarbeid i vår kirke.

Tormod Engelsviken

I samtale med prof. Ivar Asheim

Prof. Ivar Asheim.

- Det er sørgelig at kritikken etter Kirke-møtet har glemt hovedsaken. Hvor ble det av freden?

- Jeg synes Kåre Willoch har overrea-gert ganske kraftig i sine kommentarer til Kirkemøtets dokument om kirken og freden.

Dette sier professor Ivar Asheim til Lys og Liv i forbindelse med hans fore-lesningsserie om «Kirke, diakoni og so-sialetikk» på MF denne våren.

I intervjuet gir Asheim en bredere bakgrunn for å kunne vurdere debatten omkring «utspillkirken». Intervjuet er fyldig, for å kunne gi grundig informa-sjon om en del av de begrepene som svirrer omkring i ordskiftet.

- Hva er sosialetikk?

- Sosialetikk er bedømmelse av sam-funnsforhold i lys av kristne normer.

- Skal kirken bedømme alle slags samfunnsforhold, eller kan man trekke en grense for hva kirken kan engasjere seg i?

- Guds lov gjelder alle livsforhold.

- Hva med toreimentslæren, trekker

ikke den opp grenser for hva kirken kan engasjere seg i?

- Toreimentslæren er et forsøk på å klargjøre kirkens oppdrag i samfunnet. Kirken har ingen annen fullmakt enn oppdraget om å forkynde Guds ord og vise kristen nestekjærlighet. Den må vokte seg for å komme i en herskerposi-sjon i samfunnet. Kirken skal ikke ha noen annen makt enn den som ligger i det forkynte ords makt. Den skal ikke drive politikk, det vil si ordne mellom-menneskelige forhold ved hjelp av makt.

- Enkelte hevder at kirken ikke kan uttale seg om annet enn det Bibelen ut-taler seg om. Hva mener du om det?

- Formuleringen er uheldig. Vi bør heller si at kirken ikke kan uttale seg om annet enn det Bibelen gir grunnlag for å uttale seg om.

Hvis kirken skal forkynde Guds lov med adresse til samfunnet idag, er den nødt til å gå inn på en hel del ting som ikke er omtalt i Skriften. For eksempel lovgivning og medisinsk etikk eller politiske vedtak med hensyn til moder-ne krigføring. Bibelen nevner ikke disse problemene konkret, men den gir grunnlag for å mene noe om dem.

Når skal kirken tale?

- Den siste tiden er kirken blitt anklaget for å være for aktiv i sine utspill. Når skal etter din mening kirken uttale seg om forhold i samfunnet?

- Kirken skal ikke gjenta det andre sier. Det er ikke noe poeng at kirken for-dobler det som likevel sies av politikere.

Men kirken skal uttale seg når men-neskeverdet krenkes uten at politiske myndigheter tar det tilstrekkelig al-vorlig.

Kirken bør ta til orde når samfunnet begynner å akseptere et syn på livet som er i strid med det kristne menneskesyn.

Den bør uttale seg når minoriteter blir forfordelt, den skal være de svake og undertryktes talsmann.

Freden må stå høyt på dagsordenen. Kirkens budskap handler om en fred som går over all forstand, men det er like klart at kirken har til oppdrag å stifte fred. Den har også en spesiell forutsetning for det, i og med at kirken ofte finnes på alle sider i konfliktene. Fare for krig er fare for krig mellom kristne søsken. Kirkens budskap går ut på forsoning, derfor må den også arbeide for forsoning blant mennesker.

Guds skaperverk brytes ned, delvis på grunn av menneskers grådighet og manglende sans for forvalteransvaret. Dette må kirken påtale, og den må bevisstgjøre de kristne til innsats. Det er lett å fortrenge disse problemene fordi de er sammensatte og vanskelige, men det har vi ikke lov til.

- Hvor går grensen for hva kirken kan uttale seg om?

- I prinsippet kan vi ikke utelukke noe livsområde. Alt angår kirken. Men vi skal begrense uttalelser til den etiske dimensjon. Derfor må vi passe på at dette kommer frem i den måten vi uttrykker oss på. Vi må bruke ord og vendinger som gjør det klart at vi snakker om etikk og at det ikke dreier seg om alminnelige politiske vurderinger av hensiktsmessighet eller tekniske løsninger.

Folk har lov til reagere dersom vi ikke holder oss innenfor disse rammene, for da har kirken gått utover sitt mandat.

Debatten glemte freden

- Har du sett noen eksempler på at kirken har gått for langt i det siste?

- Tenker du på Kirkemøtets uttalelse om krig og fred? De emner som Kirkemøtet tok opp, ligger klart innenfor rammen av det kirken bør belyse i sin sosialtikk. Det er et etisk spørsmål om det er riktig å bruke atomvåpen eller ikke.

Forsåvidt gikk Kirkemøtet ikke ut-

over kirkens etiske mandat. En annen ting er om alle formuleringer var like heldige. På noen punkter ble det brukt talemåter som i realiteten er lite annet enn det politikere sier. Det kan være bryet verdt kritisk å saumfare enkelte av uttrykkene for å se om de var helt heldige.

Det er sørgelig at kritikken etterpå fullstendig har glemt den store saken som var Kirkemøtets anliggende: Å engasjere menighetene i fredsarbeid. Hvor ble det av freden? En del av kritikerne må ta skylden for at fredsengasjementet forsvant i den støvskyen diskusjonen virvlet opp.

Hvem er kirken?

- En annen innfallsvinkel til denne diskusjonen er: Hvem taler på vegne av kirken? Er det biskopene, grasrotaksjonene, kirkemøtet eller komiteer og råd?

- Noen synes det er forvirrende at så mange instanser uttaler seg. For min egen del er jeg glad for at det er mange, og ikke bare en - som i den romersk-katolske kirke, hvor alt er konsentrert i pavenes embede. En slik modell svarer ikke til et luthersk kirkesyn.

Om bispemøtet uttaler seg, har heller ikke biskopenes utsagn større autoritet enn det som ligger i den begrunnelse de anfører for standpunktene. En kirkelig uttalelse har autoritet bare i den utstrekning den samsvarer med Skriften og bygger på sakkunnskap. Det samme gjelder for en uttalelse fra Kirkemøtet.

Det er et poeng at flere instanser kan uttale seg. I praksis vil uttalelser ha større eller mindre tyngde etter hvor de kommer fra. Av denne grunn bør organer som er svært representative bli brukt relativt sjelden til å uttale seg om sosialetiske spørsmål. De bør være en ressurs som vi fortrinnsvis griper til når noe virkelig står på. Kirkemøtet eller bispemøtet bør først ta stilling når det er nødvendig å si et alvorsord i en kritisk situasjon.

Når situasjonen ikke er så alvorlig, kan man la organer og instanser på et lavere plan overta ballen. Man må kunne skjelve mellom ulike typer av uttalelser. Av og til kan det være Kirkemøtets oppgave å stille spørsmål og sette saker på dagsordenen, uten at de på forhånd gir konklusjonene. Vi kan også tenke oss rone appeller til myndighetene. For eksempel om aktivt arbeid for en ny økonomisk verdensorden.

Willoch overreagerte

– Hva vil du si til dem som lurer på om de kan føle seg hjemme i en kirke som er blitt mer aktiv i sine sosiale utspill, for eksempel stortingsrepresentant Kåre Willoch?

– Willochs uttalelser skyldes vel at Kirkemøtets dokument om Kirken og Freden regnet op en liste over hva man trodde det var enighet om i kirken. Men her gjorde møtet seg ganske enkelt skyldig i en feiltagelse. Det viste seg at ikke alle var enige.

Jeg synes Willoch har overreagert ganske kraftig. Ingen på Kirkemøtet mente uttalelsen skulle binde medlemmer av Den norske kirke, og slett ikke på de punkter som kontroversen gjelder.

Kirken ingen forening

I det hele tatt må vi venne oss til å tåle at kirkelige organer sier ting som vi er uenige i, uten med en gang å stille spørsmål ved vårt «medlemsskap». Kirken er ingen forening man melder seg inn og ut av. Kirken er et fellesskap man kommer inn i ved dåpen og troen, et fellesskap som ikke trues av hva en eller annen kirkelig instans måtte komme til å uttale, med mindre det dreier seg om direkte vranglære.

I stedet må folk som Willoch hevde sin rett til å gjøre et annet syn gjeldende i kirken. Men det må foregå slik at man påviser sviktende grunnlag for den uttalelsen man er uenig i. Man må påvise at den mangler bibelsk grunnlag eller sakkunnskap. Dersom man kan oppvise en

slik kritikk, har man fratatt en uttalelses autoritet. For uttalelser har ingen annen autoritet enn deres saklige tyngde.

En svakhet i mye debatt er at man reagerer på et emosjonalt plan når det dukker opp en oppfatning man ikke deler. Isteden for å overprøve et vedtak saklig, forsøker man å protestere mot at vedtaket kommer og fraber seg slike uttalelser fra kirkelig hold.

Dette kan kanskje henge sammen med at det er nytt for oss å ha en kirke som uttaler seg om samfunnsspørsmål. Vi har ingen tradisjon for det. Derfor kan både enkeltpersoner og kirkelige organer føle seg litt hjelpeløse. Vi trenger å etablere sunne og gode kommunikasjonskanaler i kirken, slik at vi kan få en sunn brytning mellom standpunkter. Dermed kan vi også lære oss å gå litt mer i takt.

Handle i fellesskap

Vi nordmenn er i høy grad individualister. Hvis kirken skal kunne møte de store utfordringer vi står overfor i dag, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt, blir vi nødt til å lære oss å opptre som et fellesskap. Det betyr at vi også må innse at vi trenger et lederskap.

Vi må støtte opp om biskoper, bispe-møte og kirkemøte for at de skal kunne bli tjenlige instrumenter for det vi alle vil: Å Guds ord skal nå ut med sitt lys til alle deler av samfunnslivet, at vi skal nå ut med kristen nestekjærlighet og vekke den almenne etiske bevissthet.

Jeg tror vi må innse at den individualistiske holdning som stadig spør – «Med hvilken rett uttaler N. N. seg?» – er destruktiv fordi den umuliggjør en samlet kristen innstas. Vi løser ikke problemer på individualistiske premisser. Vi er nødt til å handle og tale i fellesskap.

Ikke telefonsvarer

– Hvordan ser du på din egen rolle som professor i etikk?

- Noen ganger har jeg inntrykk av at folk venter av en professor i etikk at han skal være en automatisk telefonsvarer som leverer fiks ferdig vurderinger og standpunkter når noe står på.

Jeg vegrer meg med nebb og klo mot en slik rolle. For å bruke et bilde: En etikk-professor skal ikke først og fremst være ute på banen. Han er heller en trener som skal bygge opp etisk kompetanse.

Det er rent deprimerende tydelig samfunnsdebatten at kompetanse i etiske spørsmål er mangelvare. Etikk har vært

forsømt i presteutdannelsen og i menighetene. Det trengs kunnskap om hvordan man bygger opp et etisk resonnement som leder fra bibelske premisser til en konklusjon som viser hva som er riktig og galt i en situasjon.

Etikk har bygget altfor mye på intuisjon, som ofte betyr følelser. Dette bringer opp mange fordommer og forutinntatte meninger. Vi trenger et kritisk søkelys, slik at vi kan se om det vi tenker, mener og gjør har et bibelsk fundament og et saklig grunnlag.

Av Tom Egil Hverven

Teologi mot skattefusk fort.

men med mennesker som er ofre for overtramp. Men han oppfordret studentene til å skaffe seg saklig bakgrunn for å ta opp klagesaker. Pressens Faglige Utvalg blir ofte sittende med kverulanter.

Behov for mer sosial-etikk

Fakultetslektor Lars Østnor mente at norsk presse blir mer og mer kommersielt og markedsmessig orientert. Denne utviklingen merkes best i de aviser som øker mest. Østnor syntes dagens versjon av «Vær varsom-plakaten» er utilstrekkelig.

- Presse-etikken er svært individorientert. Det er vel og bra, men det blir for snevert. Pressen trenger også et sosial-etisk perspektiv. Det er behov for moralsk vern også for institusjoner og organisasjoner.

- Hvordan vurderer du seminaret så langt, Lars Østnor?

- Det er nyttig for teologer å få direkte informasjon fra ikke-teologer om etiske spørsmål i samtiden. Seminaret har vist hvordan folk i forskjellige yrker arbeider med etikk.

Temaene har også vist at vi som teologer har noe å bidra med også i spørsmål hvor vi vanligvis ikke regnes med. Jeg opplever at fagfolk fra andre deler av

samfunnslivet er interessert i å lytte til teologer og samarbeide med oss, sier Lars Østnor.

I tillegg til temaene som er nevnt ovenfor har seminaret tatt opp følgende emner:

«Menneskenes ansvar overfor dyrene» ved byveterinær Toralf B. Metveit, president i Norges Dyrebeskyttelsesforbund. «Idrettens målsetting og etikkens verdier» ved Hans B. Skaset, formann i Norges Idrettsforbund.

«Mediavold og menneskesyn» ved førsteamanuensis Dag Hallen, pedagogisk institutt ved Universitetet i Oslo.

«Alkoholbruk» ved overlege Hans Olav Fekjær, Oslo Helseråd.

Rettelse til studentlisten: Ny studenter våren 1987

MELLOMFAG:

Gunhild Marie Andersen, Vestre Sandøy.

Reidar Hillesund, Kristiansand S.

Hjelle Kjersti Solberg, Oslo

Finn Christian Svanholm, Kristiansand S.

GRUNNFAG:

Jorun Grønset, Voss

Gudrun Lundefared

Ved varig adresseendring vennligst returner bladet med påført ny adresse.

ØKONOMISK RAPPORT

Situasjonen har vore nokså kaotisk dei siste vekene. Gjevarar har sagt frå om at dei vil avvente situasjonen med å gje gåver til MF. Andre er meir krasse i reaksjonen og vil bli strokne frå kartoteket. For oss som skal vera bindeledd til kyrkjelydar og MF-vener er dette urovekkjande, og spørsmålet vi stiller er sjølgagt: Korleis vil dette få følgjer for økonomien for Menighetsfakultetet? Det er det vi no med spenning ser fram mot.

Likevel kan vi alt no slå fast at gåveinntektene for 1. kvartal 1987 oversteig 1. kvartal 1986.

Her nokre tal:

1. KVARTAL	1985	1986	1987
Personlige gåver	387 000	371 000	559 000
Fast gjevarteneste	115 000	102 000	100 000
Offer/kollektar	250 000	257 000	272 000
I tillegg kjem foreningsgåver, testamentariske gåver osv.			
Total sum	881 000	964 000	1 021 000

Vigbjørn Martre

VÅRE BØNNE- EMNER

Takk for

- Alle trofaste givere og forbedere for MF.
- Alle nye studenter som har fulgt kallet fra deg.
- Lærerne ved MF og deres store innsats.

Be for

- lærarane, studentane, styre og alle ansatte.
- forstandarskapet og alle andre berørte av den vanskelege personalsaken.
- familien Fartein Valen-Sendstad.